

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1·50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2·50

L' ONADA NEGRA

iY que 'n porta d' «espuma»!

M ADRIT ha estat en situació perenne de agitació. Gran manifestació de simpatia à n' en Salmerón, al eixir del Tribunal Suprem ahont defensà ab gran eloquència l' dret de una mare à qui

ls jesuïtes varen descarriarli una filla, menor d' edat, induintla à entrar en un convent de monjas. Un drama real tant interessant com el mateix Electra de 'n Galdós. L' entusiasme dels manifestants sigué turbat per l' intervenció brutal de la policia.

Ab l' arribada del comte de Caserta, que no s' pogué ocultar, com s' havia ocultat à Barcelona, ahont permanesqué algunes hores de rigorós incògnit, donà motiu à noves manifestacions, en les quals relluhí l' indignació del poble liberal contra 'ls carlins, que com el que anava à ser sogre de la princesa de Asturias, tan amarolls reunits deixá dels seus fets durant la passada guerra. Una enorme massa popular s' esbravà xiulant y donant crits contra 'ls carlins, contra 'l clericalisme y contra la

projectada boda. La repressió exercida, excità més y més els ànimis, y pot dirse que à Madrid, desde l' dia 8 del actual, no s' ha conegut un moment de sosiego.

Hi ha hagut carreras, cargas y atropellos à tot y à dret, no escapantse ni la gent pacífica dels garrots polícfachs, ni dels sabres de la guardia civil. Els grups tant prompte disolts, com formats de nou, apedregaren alguns carruatges, entre ells el del nunci del Papa y l' de alguns ministres.

Per falta d' espai ens es impossible descriure detalladament tots els episodis de uns fets, que pel caràcter que han prèvs semblan el preludi de altres aconteixements més trascendentals. El govern, com de costum, ha prèvs midades rigoroses contra la premsa, denunciant periódicals

en massa, suspentente d' altres y exercint una censura molt estreta per impedir la transmissió de determinades notícies.

El dimecres la repressió sigué mes sangrenta que mai. De las cargas donadas en els principals carrers resultaren una quarantena de ferits y s' efectuaren ademés unas 60 detencions. A continuació fou posada la plassa de Madrid en estat de guerra.

Els que presencien les agitacions y disturbis que pre-cediren à la revolució de Setembre, troben que aquell y el present estat de cosas tenen punts de semblança extraordinaris.

De la boda efectuada l' dia 14 qu' era 'l senyalat, ja 'n diu tothom la boda sangrenta... sens dupte perque, en

lloch de les festes públiques anunciades, s' ha derramat la sanch del poble.

A l' actitud de Madrid han respondit algunes de les més importants ciutats de la Península, València la primera. Allí 'ls estudants, que al igual que 'ls de tota Espanya han protestat de que se 'ls obligui à fer festa, iniciaren una manifestació pública que adquirí prompte grans proporcions, sent apedregat el convent de los jesuïtas, ab gran trencadissa de vidres y ab untures de petroli en las portes del edifici.

Els trastorns rebrotaren el dimecres, després del enterrament del conegut republicà Rufí Ferrando, al qual hi assistí una concurrencia extraordinària. La multitud se dirigí à la Casa Consistorial, arrancant la bandera que hi havia en el balcó en senyal de gala amb motiu de la boda. En tant un' altra onada de gent anà à atacar à pedradas el convent dels jesuïtas; la guardia civil feu foc sobre la multitud, causant gran número de ferits, entre ells un jove, que ab els ronyons atravesat per una bala de mous, morí à les pocas hores.

A Zaragoza la manifestació sigué imponent, y la repressió bàrbara. Els sabres de la guardia civil y 'ls fusells de la policia causaren gran número de ferits en la massa popular, alguns d' ells de suma gravetat. No per això s' liurà de ser apedregat el convent dels jesuïtas situat en les afors del Passeig de Santa Engracia. El general Borruero sigué aclamat per la multitud al crit de —Viva el general republicà!

Entre 'ls que à Zaragoza han mort à conseqüència da les ferides s' hi contan dos noys. L' Ajuntament va protestar contra la forsa pública, acordant costear la cura dels ferits. El governador de la província va anunciar que donaràs una satisfacció al poble procedint contra la policia, que s' havia excedit en el cumpliment de sos devers.

A Valladolit també 'ls jesuïtas siguieren objecte de les caricatures del poble amotinat al crit de —Abaix la reacció! —Mori'l clericalisme!

Igual que 'ls de Granada, ab la sorpresa dels manifestants de que de dintre del convent sortissin alguns tirors. La exasperació del poble arribà als últims límits, y la cosa hauria parat mal, de no haverse presentat el governador, qui després d' efectuar un registre dintre de aquella santa casa, assegurà que 'ls tirs no procedien dels reverends, sino de la policia alli apostada y que havian sigut disparats al aire.

A Cartagena, pluja de pedras sobre 'l convent dels mares, cargas y algunos ferits.

A Salamanca repetides manifestacions davant de la residència dels jesuïtas ab crits de mori la reacció y visca la llibertat.

A León els alumnes de l' escola de veterinaria recorren els carrers victoriejant à la llibertat y à n' en Pérez Galdós.

Manifestació entusiasta à Badajoz, ahont els estudiants, els obrers y molts persones de totes les classes socials, se passaren pels principals carrers al crit de —Abaix els jesuïtas! —Abaix la reacció! y —Mori'l clericalisme! y viscas à la llibertat, à n' en Pérez Galdós y à n' en Salmerón.

A Barcelona els escolars, al trobar tancades les portes del edifici universitari, enviaren un enèrgic telegramma de protesta al ministre d'instrucció pública, y 's disposaren a iniciar una manifestació que sigué disolta. Els edificis dels Jesuïtas y dels Escolapis han estat guardats constantment per la forsa pública.

Els successos de Santander revestixen verdadera gravetat. S' organisa una gran manifestació, qu' era disolta inutilment, per la guardia civil, per tant que tornava à formar-se sempre, dirigitse à la residència dels jesuïtas, més tard al periòdic clerical *La Cabanya*, ahont els manifestants apedregaren la casa y per últim à un edifici del Passeig de Miranda, ocupat pels frares Carmelites descalços. Un xáfec de pedrás caygué sobre aquella casa, las portes cediren y la multitud invadió l' edifici. Els frares, poch amics de anar al cel massa depressa, se despullaven dels hàbits y camas ajudeusos. Alguns dels assalts concebien l' idea de calcar foch al edifici y la realitzen punt en blanch y sensé cumpliments.

El foch sigué extingit en breu per los bombers de la ciutat.

**

INCONVENIENTS DE CERTS NOMS

Le nom ne fait rien à la chose.
(Locució francesa.)

Això de que 'l nom no alteri la essència de les coses serà molt bò perquè ho diguin els gabatxos, pero no perquè nosaltres ho creguem sense més ni més.

Al contrari; tenim molts motius per sospitar que si alguns ó algunes poguessin cambiar de nom, com qui cambia de calcots, foran infinitos los que s' apressurarián à presentar la seva dimisió, refusant la responsabilitat de un nom en el qual no hi han tingut art ni part.

Y així com se sol dir que la quia fa l' auzell, així també moltes vegadas el nom es el misteriós talismán que dona certa significació convencional al que l' porta.

¿Veyeu aqueix lletrat que 's crema las pestanyas desentranyant del fondo de un procés la ignorància ó la criminalitat de un home? Busca ferse un nom.

¿Veyeu aqueix guerrero que no somnia més que dolls de sanch, cartutxos de pólvora, canóns Armatxos y maussers y granadas? Busca un nom.

Aqueix literat que menja més pols de arxiús y bibliotecas que llangonissa de Vich y talla de bou à la doba, busca un nom.

Aqueix artista que detrats de Rafael, Ticiano, Velázquez y Murillo no pensa que trenta quatre quartos fan una pesseta y que s' han de menester molts trenta quatre quartos per da pà à la família, busca un nom.

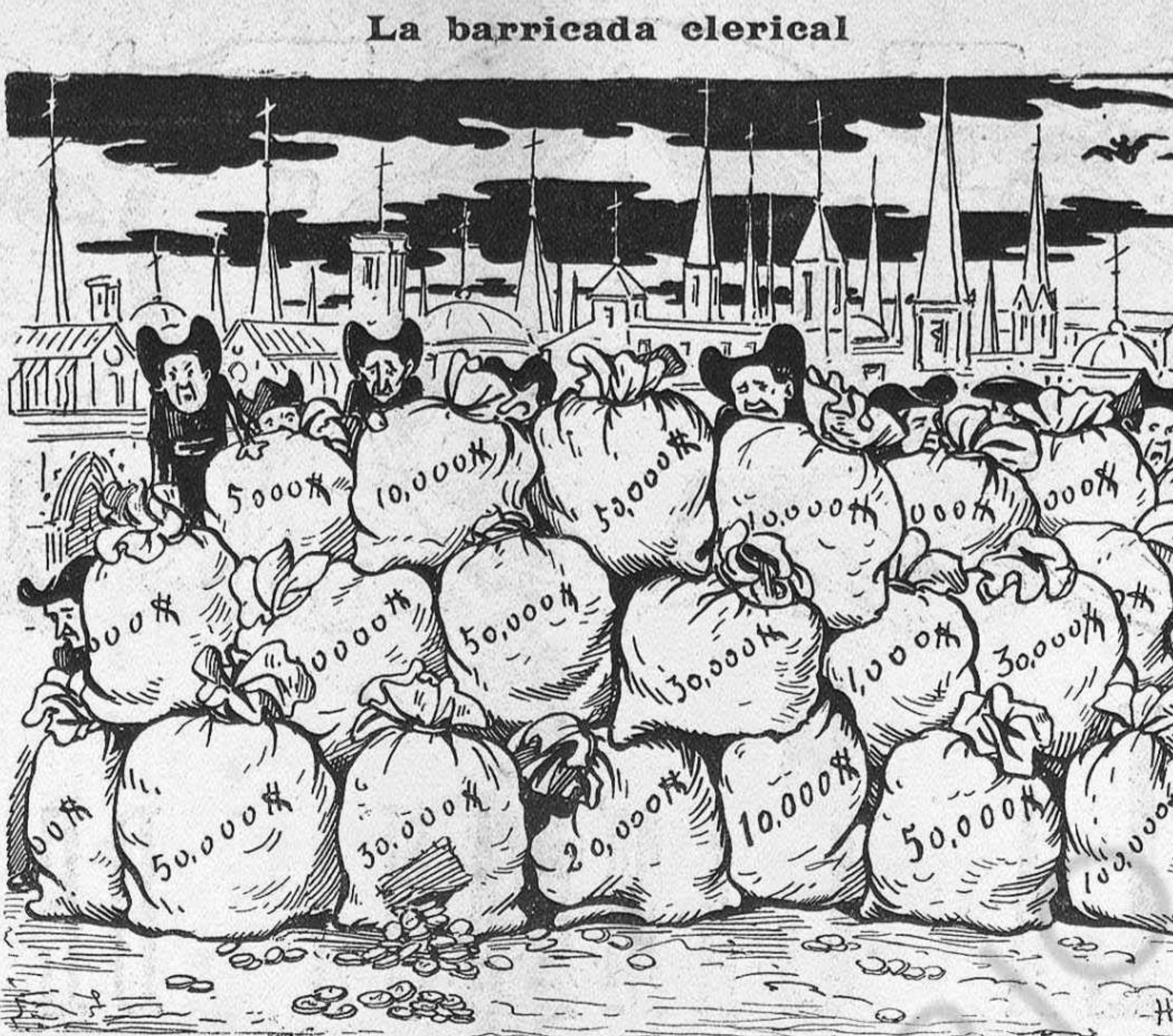
Y per aqueix estil qui més qui menos tots els homes van detrás de un nom com Geroni Paturot en busca de una posició social.

Pero no es de aqueix nom del que avuy intento parlars, sino del nom que à cada cristià li plantifican en la pila baptismal al entrar en aquesta vall de llàgrimas y de lladres, y que vulga ó no vulga de tregar tota la vida per més qu' en mil ocasions l' ompli de fastích.

Perque es precs confessar que n' hi ha molta y molts que necessariament han de fastiguejar al home més trempat.

¿Qui, per exemple, ha de tenir paciencia per dire Antón quan à cada moment ha de tolerar que li diguin: *T'ni toca l' ase*, y per més bon gust que tinguí sempre li retreureà al seu Sant Patró que s' enamorà de un porch, y encare que la seva dona se l' estimà à desdir, ha de sentirse à cada pas: *Vésten, vés-tén Antón, que l' que s' queda ja' s' compón?*

¿Qui tindrà humor per dirse Pau si encare no s' parla de un home més alt que las persones se diu que sembla un Sant Pau; y à major abundància, no

Si el poble volgués, en un moment seria seva.

Aquí tenen un petit bosqueig de totes las notícies que han arribat fins ara à nostre coneixement, à pesar de la censura.

M' he limitat à extrastrarlas y ordenarlas, y ara consta que ab moltissim gust firmo las presents cròniques sennals ab mon verdader nom de

PEP BULLANGA

ABAIX EL CLERICALISME!

A té el poble espanyol un objectiu, ja té un ideal.

Feyá temps que dormia y de sopete s' ha despertat.

Una pesadilla horrida agitant el seu sistema nerviós li ha obert els ulls, l' ha fet posar en peu de un salt. Ha tingut el sotrac que donan els mals somnis.

Somniava que s' havia tornat un cadàver, però conservant després de la mort tota la percepció y tota la sensibilitat dels cossos vius, encare qu' estant privat de tot moviment y del us de la paraula. Veya, sentia, sofría terriblement, y no podia valders per defensarse, no podia llansar un crit per demanar auxili.

Queria damunt d' ell un aixam de volàtils negres de formes horribles: vampires d' alas de diable, corps de becs aflatats com à punyals. L' invasió negra, era tan tupida que arribava à tapar la llum del sol. Y tota ella en massa s' abatia sobre 'l cos inmóvil del poble dormitori, paralítich, indefens: els corbs preparant el bech punxagut per obrirli mil ferides: els vampires arrufant el morro asquerós per abeurar-se en la seva sanch.

En aquesta situació el poble ha despertat.

Y horror dels horrors! Ha vist qu' era cert lo que somniava. Ha vist qu' era fet real lo que 'l somni acabava de representarli com una visió horrida y espantable.

Si: Espanya está invadida per la plaga clerical. No hi ha al món un altre país que la tingui à sobre ab tal extensió, ni ab tanta feresa. Ni la mateixa Espanya en los temps ominosos de la dinastía austriaca contava ab las formidables, masses de congregacionistes que avuy s' aprestan à devorarla.

«Qué diu que nò? Iuva maco! proba de ditzo *Miquel y hasta la quixalla t' malehirà* pensant que per *Sant Miquel lo brenà se'n puja al Cell*. Pòsat Bernat y à cada moment pecaràs per egoista ab allò de à la taula de 'l Bernat qu' no hi es no hi es contat; y encare que no tractis ab peix te dirán *Bernat i escarre tira dallonsas en l'aire*; y encare que ningú t' hagi posat la mà sobre, 't dirán *Bernat Bernat endevina qu' t' ha pegat*; y si ets servil te faràn rabiar ab lo de *Fabria y libertat Bernat Xinxola*; y si ets infonsiu y manso 't dirán qu' ets com *la espasa de Bernardo que no pinche ni corta*.

Pòsat *Esteve* y hauràs de mossegarte 'ls punys quan sentis que de unes camas tortas se'n diuhent estrevades.

Pòsat *Marti* y sens perjudici de que no hi ha cap fundició que no tingui un *martinet* may te callarán que à cada porch l' hi arriba 'l seu Sant Martí.

Pòsat *Tomás* y veuràs que tots els incrèduls s' excusen ab allò de toca y tocarém, ó bé que son com Sant Tomás, toca y verás.

Pòsat *Benigne* y t' omplirà de fastích al sentir que apena se presenta 'l còlera, per no alarmar als poruchs tot de un plegat li posan el teu nom *Bernigne*.

Pòsat *Joseph Maria* y t' pendrà per descendient del famós bandoler de Andalucia.

Pòsat *Titò* y vindrà 'n Camprodón y t' engiponará una sarsuela ab la teva tornada encare que may hagis sortit de viatje.

Pòsat *Benjamí* y t' compararà ab tots els noys mal criats.

Pòsat *Domingo* y si no tens altra candela per anaten al llit te valdrà tant com si t' diguessis dissipate ó dilluns.

Ademés de aqueixos inconvenients hasta n' hi ha que son de un ordre purament politich.

Lo dirse *Baldomero* té l' inconvenient (*à priori*) de que certs rectors no 'l volen posar en l' acte del bateig.

Lo dirse *Patrici*, té l' inconvenient (*à posteriori*) de ser bastant perillós en temps *reaccionaris*, en prova de lo qual bastarà dir que un pobre diable que vivia en un poble molt illiberal de la província de Tarragona en temps de la guerra civil li van fer passar el pelegrí y va tenir que cambiar de nom per que ningú l' hi sabia dir sino *Facciàs* sent així que s' deya *Fructuós*.

Y qué' penséu que son els homes tan sols, els que s' ueuen en semblants trepijochs per culpa del nom? També 'ls noms de las donas tenen els seus inconvenients y s'io cantin papers y mentir barbas!

Lo dirse *Maria* perque tothom diu en català y en castellà: fulana es una tal y una qual y una *Mari-zapatos*, y una *Mari-sabidilla*, y una *tia Maria*, y una *Mariquita*, y una *marujilla* y una *Mari-tornes*.

S' han restablert las antigues, aquellas, quals causseculars destruït l' incendi salvador del any 35 del passat sige, aquelles que sembla que havia de haver enterrat per sempre més la providencial desamortisació del intrépit Mendizábal. S' han restablert las vellas y n' han vingut de novas, procedents de totes las incubadoras de reptils que ha montat l' industria de la fe dedicada à la explotació de las conciencies.

Quan un país qualsevol se las ha expulsades del damunt han traslladat tot seguit la seva crua à Espanya, y aquí s' han quedat, com si aquesta sigüés la seva terra de promisió.

Possedirem fins fa poc temps extenses colonias, y ab l' excusa del cristianisme sostinen ordres religioses especials que allí anaven à dominar, à enriquirse y à comprometre la pacífica possessió de aquells remots països, per la mare Espanya que va descobrirlos. Doncs bé, per les culpas y pecats de las corporacions monàsticas hem perdut aquelles riques colonias, y 'ls frares han tornat à la metropolitana... Ens hem quedat sense el patrimoni colonial y ab un enorme sobrepesu de plaga negra. Se 'ns ha pres l' exquisita fruta y se 'ns obliga à rompre'ns les dents rosejant els durs pinyols.

Y qué ha de fer tota aquella multitud ociosa y dominadora: qué ha de fer per viure?

Explotar al país, en tots sentits y per tots els medis.

Explotar al país, embrutintlo y explotiantlo. Y l' embruteix apoderantse de l' ensenyansa y de la direcció de las conciencies, cada vegada més timoratas y decayudas, y l' embruteix aixelantli las alas del esperit, regantli las fonts de la sana alegria, inoculantli el virus de una resignació estúpida y malaltissa; fentli mirar ab indiferència, quan no ab odiositat, la florida del progrés que va espandintse en altres pobles més felissos; embabiciantlo, per tot cònsol, ab las promeses de un' altra vida, ab la qual ells menos que ningú hi deuen creure, dat l' afany inmoderat ab que procuran assegurar-se 'ls goigs de la present.

Afany d' explotació permanent, voracitat de pou sense fondo, que 'ls porta à sustituir la seva missió espiritual y religiosa, per l' intriga cortesana que 'ls fa amos y àrbitres de las més elevades esferas de la governació; que posa al seu servei absolut el poder dels governants, cap dels quals podrà serio sense'l seu consentiment; que 'ls dona en fi una influència decisiva en l' aplicació de la llei y en l' us de la trampa.

Afany d' explotació al engrós y al menudeig.

Al engrós, quan se dedicen à l' explotació de certs negocis privilegiats y de una multitud d' industries, exemptes de las cargas públiques que afectan a tots quantos sense ser frares ó monjas tractan d' empêndre'ssells pel seu compte.

Al menudeig quan destaca las seves guerrillas y 'ls seus llebrers à la conquesta de pubilles riques que s' resignen à entrar en un convent, ó à la cassa de tal ó qual herència arrancada en el tránsito de la mort, baix el temor de las penas de l' altra vida.

Aquesta es la seva feina... y l' exerceixen tant sense mirants, en una forma tan desembossada, que ha arribat ja l' hora de que 'l poble digui: —Prou! Això s' ha de acabar!

Y s' acabarà, pacíficament ó à la forsa.

Pacíficament, si 'ls que poden y deuen posar fi a un estat de coses tan vergonyós y perjudicial, consi-

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

**

deran que no hi ha cap lley, ni l' mateix Concordat, l'única norma de les relacions d'Espanya ab el Papa, que autorisi la subsisténcia de tota aquesta farda inicua y asquerosa: si s'fan cárrech de que 'ls abusos han arribat á tal extrém que la tolerància que ab ells s'ha tingut fins ara es fa de tot punt *intolerable*; si tenen en compte, per fi, que no pot consentir-se la formació de un Estat teocràtic formidable, dintre y en dany y merma del Estat civil.

Si no prenen resolucions promptas y enèrgicas els que deuen pendlars, las pendràs l'poble. Y si per fer baixar al predicador ha de derribar la trona, tinguin'ho per seguir: trona y predicador se'n vindrán á terra ab gran estrépit. No farà la primera vegada que desapareixerà junt ab ells que son objecte de la justa animadversió del poble, els obstacles que temerariamente intentan ampararlos.

El desafio á mort ha comensat. Son síntomas precursores de la gran reivindicació que s'prepara els successors de Madrid, de Valencia, de Zaragoza, de Sevilla, de Granada, de Santander, de les principals ciutats d'Espanya que han donat el crit de «*Abaix el clericalisme!*

No perquè les expansions populars puguen de moment dominar-se ab el garrot y l'sabre, y ni que siga ab els manessers y 'ls canons d'artilleria, desapareixerà l'agitació dels espirits, ni 'ls grans impulsos de la conciencia popular. Aquesta agitació y aquests impulsos aniran prenent cos, quan més brutal siga l'empeny que s'posi en reprimirlos. Capassos son ja de sobreposar-se á totas les midas excepcionals que puguen dietar-se. Els que á dietarlas s'atreveixin haurán de veure al últim que traballan en contra de les aspiracions del poble... y no hi ha tiranía que s'aguantí, quan el poble té una fatlera, quan el poble té un ideal.

Aquest ideal existeix. Y l'crit està donat:—*Abaix el clericalisme!*

P. K.

A UN MASCARON

Es inútil que 't disressis,
polítich desbaratast;
es inútil que t' esforcis
en cubrir y dissimular
ta figura repulsiva,
ta barra fenomenal.
¿Qué n' acabas de vestirte
ab aquest traço llamplant
de reformador democràtic?
¿Qué n' acabas de tapar
ton semblant ab la careta
de perfecte liberal?
¿Qué 'treus, quan obras la boca,
de fingir la veu, buscant
accents de persona seria,
que jamay podrás trobar?
No comprends que això fa riure?
No veus que 'l traço 't vé gran
y que basta una mirada
per endavinar que vas
adornat ab unes prendas
que no han sigut tevades may?
Tú passar com á democràtic?
Tú ser pres per liberal?
Tú dà á entendre que quan parlas
dios lo que sentis?... ¡Arri allà!

Si això anessis á contar-ho
als xinos ó als esquimals,
potser encare trobaràs
qui 's deixés ensorronar;
però aquí, en el mateix circó
hont durant mes de trenta anys
has fet de clown; aquí, creure
que hi haurà ningú capás
d' escoltar tas bufonades,
ni de pendre per virats
tas guatllas que de ta boca
van sortint á cada pas?
Tú no ets mes que un saltimbanci,
un polítich descocat,
un bromista de mal gènero,
un barrut piramidal.
Tú ets un dels mes responsables
de tot lo qu' està passant;
tú ets un dels que mes empentas
dia tras dia 'ns has dat
per fernos caure en el llot
hont ens estém revolcant;
tú ets el que has perdut á Cuba,
tú ets el que 'ns has trepitjat,
tú ets el que mes has fet befa
del sufragi universal;
tú ets potser, dels mil polítichs
que han desgobernat l'Estat,
el pitjó, el que menos títuls
te avuy per aixecá 'l cap.
¡Y tindrás l'ocurriencia
de venirte á disressar,
ab el candorós propòsit
de forte passar per sant
y albardarnos altra volta
parlant de moralitat,
de lley, de liberalisme,
de redempció nacional
y d'altres coses sagradas,
que probablement ni sabs
de quin color van vestidas!...
Vaja, no siguis babau!

Es inútil que 't disressis...
y si per desgracia ho fas,
no 't moguis de casa teva,
no surts á passejar;
qu'encare á Espanya hi ha tronxos,
encare la gent té mans
y encare queda vergonya.
Ja ho sabs: estàs avisat.

L. WAT

ARA Ó MAY

EMBLA mentida qu'encare hi hagi quí, sobradament hipòcrita ó prou estupit, alsia la veu en defensa de las congregacions religiosas. Llevat dels directament interessats en qu' Espanya sigui un eau de miseria y un pou d'embrutinent, tothom, sense distinció de classes, tindràs de ajudar á la campanya que s'està fent contra els explotadors de la religió que, disfrazant sa bagarreria y sa codicia baixa el vel d'una falsa devoció ó d'una filantropia mentida, prenen monopolizar els diners y las conciencias de tots els espanyols.

Las personas profundament religiosas, verament

enamoradas de la religió d'aquell Cristo tot pau, amor y humilitat, han de veure ab disgust la proponderancia del jesuita repugnant que pastura entre rics sobre el pobre capellà qu'exerceix son ministeri entre pobres; de la capelleta cursi ab imatges de pasta flora, sobre la magestuosa catedral górica plena d'imatges que parlant al ànima; del culte aparent y aparatos d'emblemas ridículs, sobre la devoció sencilla y sentida de la creu augusta; en una paraula: de la falsa religiosa sobre el verdader sentitual religiós.

La gent que s'riu de tota mena de pràcticas externas per creure que pera adorar á Deu n'hi ha prou ab l'univers per temple, el cor per altar y la conciencia per sacerdot, es natural qu'ha de mirar ab fàstic al frare brut y repugnat, ab desprecí á la monja estupidament beatà ó rastreament hipòcrita, y ab odi al enredador jesuita, y s'ha de dolre de la preponderancia que pretén sobre las coses terrenas una gent que tenen son regne al altre món.

Las famílies ricas també, en defensa de sos interessos y de sa tranquilitat, han d'èsser enemigas de las formigues monàstiques. La riquesa atreu al frare com la costella al gat, y allá ahont se sent farum d'or, allá v'afamat *padre* ab las ungles hipocritament amagades para sortir al poch temps ab la desesperació del pare, la conciencia de la mare, el cos y l'ànima de las fillas y la fortuna de tota la familia.

La gent traballadora no cal dir si ha de sentir verdader odi contra tota la gent negra. El convent ha enfoncat ja en la miseria á totas las noyas que s'dedicavan á la confecció de roba blanca. No es possible la competència ab uns tallers que explotan á las assiladas fentlas treballar per un mal ranxo. Comensan els homes, á sentir els efectes de la guerra que fan els frares á diverses indústries, explotant-los ampars ab las ventatjas de la vida comunal sense familiá qu'mantenir, y de la exemplificació de tota la munició de cargas que pesan sobre el pobre industrial que vesteix de persona.

Els estadistes reflexius han de combatre també á las comunitats religiosas. L'agabellament que fan de la fortuna pública produueix un desequilibri econòmic qu'ha de portar á la ruina y fer impossible la vida nacional. La miseria es imminent en una nació ahont tots els diners vagin á mans mortas y causa indignació el pensar ab que després d'haver arruinit al país insultaran els frares al poble ofrintli la repugnant y humiliadora sopra.

Tothom, donchs, tothom té l'deber de combatre al clericalisme. Cristians y descreguts, rics y pobres, indiferents y polítichs, tothom deu lluytar ab enteresa contra aquests perturbadors de la tranquilitat pública y privada, treyentlos del contacte ab nosaltres familiás que preténem embrutar, de nostres carrers qu'empastifan ab sa presència y de nostra nació que volen transformar en miserable estepa.

Tots hem d'atacar de ferm á aquesta gent, perquè ells van també contra tots. Aprofitem la ocaсиó present. Es qüestió de mort ó vida.

JEPH DE JESPUS

L'ONZE DE FEBRER

DONÉM les més expressivas gràcies á las disintitas agrupacions republicanes que 'ns van dispendar l'obsequi de convidar-nos als banquets commemoratius de la proclamació de la República espanyola, suplicant al mateix temps que ns perdonin si 'ns varem abstener de assistir-hi, per las rahons alegadas previament, y que ja coneixen els nostres estimats lectors.

Els banquets republicans del onze de febrer han acabat per adquirir tot el caràcter de una rutina inofensiva, molt semblant á la que oferian els àpats ab que 'ls progressistas solemnizaven anys enrera la festa onomàstica del seu ídol D. Baldomero Estarero. Ab l'única diferència que 'ls esparteristas en semblant diada feyan alguna cosa més que menjari, puig procuravan que 'ls pobres participessin de la seva satisfacció, repantintlos una regular almoyna.

Els nosaltres un espectacle que no té res d'atractiu 'l'reunir-sols una vegada á l'any, y encare no tots junts, sino cada colla pel seu compte, per recordar que l'onze de febrer del any 1873 va ser proclamada á Espanya la República, y pronunciar, si fa no fa, 'ls mateixos brindis y discursos de sempre.

Solen ser aquests tan iguals exactament, que més que oracions políticas, semblan las monòtones Ave-Marias de un mateix rosari. Y diguemho de una vegada: aquest rosari va fentse una mica massa llarrach, una mica massa pesat, sense que conduheixi á res enterament,

Creyém que 'ls elements republicans actius, qu'encare 'n quedan, podrían dedicar el temps y la voluntat á empreses més útils y pràctiques, que aquestes dels banquets commemoratius, ab els quals sols una vegada al any donan fe de vida y de tenir bon appetit.

No es aqueixa gana de menjar y beure la que s'ha de calmar ab preferència, sino la fam y la sed de justicia que sent el poble espanyol ja fa molt temps, y 'l saciarla en la mida de lo possible exigeix no las satisfacciós de un banquet patriòtic, sino l'austeritat y la resolució de imposar sacrificis de caràcter permanent. Avants que tot els republicans deuriem purgarnos de tot esperit de divisió y de discordia, prescindir de tota mira de caràcter personal, erigir l'abnegació en únic norma dels nostres actes, procurar l'estreta unió de tots, organizar-nos sólidament y llansarnos, plens d'energia, á la lluita de totas las horas y de tots els instants, sense defalliments ni cansanci.

Així arribaràfam á exercir en la política una influència incontrastable, com la que tinguerem durant el període revolucionari, y que apresurà l'aventurament de la República.

Per expressarnos més clarament, concretaré la nostra idea.

La nit del 11 de febrer de 1901 no havia de trobar als republicans fent discursos de sobretau: millor hauria sigut que 'ls hagués trobat al carrer, llançant ab el poble 'l crit de «*Abaix el clericalisme!*

J.

INDIGNACIÓNS

Sech, aixut, mort de gana y sense roba renega l'exploitat
alsant al cel els ulls prenyats de rabia
y els punys amenassants.

Malduí dels capellans que 'l seny li enfoscant,
y del burgès que li ha xuclat la sanch,
y crida contra tot quant significa
injustícias socials.

La seva rabia arriba al paroxism
y no poguentse ja mes aguantar
surt al carrer cridant:—*Abaix els frares!*
Visca la llibertat!

Y açò de pedra treu quatre vidres
d' algun convents de Paus.

Aquest soroll, aquest trencadissa
y els crits y el dalfabax
d'un panxut y mansíssim home d'ordre
destorban el descans
justament allavoras que pahia
un succulent dinar.
Malhumorat, del balanc s'axeca
aqueell immens pilot d'imbécil carn,
y rotant insults bestials contra 'l poble
que no respecta res sant ni sagrat,
baixa al carrer pera posar á rotollo,
al home aquell, perdut y mort de fam
que llença aquells bramuls atentatoris
á tot l'ordre social.

Vermell d'indignació, cego de rabia
y parlant á lladruchs; movent las mans
com un begut, aquell panxa-contesta
increpa durament al ciutadà
que 's'para y ab un gesto de desprecí
se 'l mira de dalt baix.

Li diuen cent més mots y s'agarbonan
aqueells dos indignats
pro els cops de puny del sech al toll s'enxofan
del greixum qu'acorassa aquella carn,
y las mans del panxut no trobant home
bofejan l'espay.

Y així se desarrolla ardenta lluyta
entre un pilot de greix acorassat
y un manyoch impalpable d'aixuts nervis
que no s'avindrà may.

JEPH DE JESPUS

LAS GOTERAS

o sé l' temps que fá que 'l sostre de casa està plé de goteras

Es una de las ventatjas de viure en pisos alts. Els veïns dels primers y segons no las disfrutan aquestas gangas.

Jo, no volguntlas tampoc disfrutar, perquè, modest per naturalesa, crech que ab l'ayga viva de la cuyaña ja n'hi ha prou, un dia vaig enviar un recado á la mestressa de la casa participant la *novelat*—que datava ja d'un grapat de mesos,—y suplicant ab tot el respecte possible que 'm fes la mercé de lluirarme dels degotalls que á la mes petita pluja apareixan en el sostre del meu pis.

La senyora m'va fer contestar que *bueno* y que quan aviat com pogués procuraria recordarse de la meva demanda.

Encare que això de «procurar recordarse» d'una cosa tan facil y senzilla com tapar unas goteras no era una resposta gayre regular, no vaig donar importància á la forma, atenentme amb preferència al fons.

—Ella ho sab—vaig dirme:—ja n'hi ha prou. Si no per mi, pel seu propi interès, no es probable que s'olvidi del meu avis. Massa deu sapiguer que qui no adoba la gotera ha d'adobar la casa entera.

Pero van passar dies y dies, vingueren plujas, els degotalls del meu sostre tornaren á funcionar, y del mestre de casas, ni una paraula.

—Volst'hi jugar que aquesta bona senyora s'ha distret de les goteras?

Per si ó per no, 'm poso 'l barret y me'n baixo al principal, abont viu la mestressa de la casa.

—La senyora?

—L'ha de veure á n'ella mateixa?—va preguntarme l'criat.

—A n'ella ó al paleta que fa 'ls remendos: m'és igual. Díguli que 's tracta d'aquelles goteras que vaig tenir l'honor de denunciar-li fa cinch ó sis manes.

Després d'un quart d'espera tornà l'criat ab aquesta resposta:

—La senyora no ha volgut escoltar res. Casa la pubilla dintre de pochs días, y no està per goteras ni per quèntos.

—Per quèntos—vaig replicar jo—comprend molt bé que no hi estigui, pero ¿per goteras? ¿Qué vol dir que de les goteras de la seva propietat se n'ha d'ocupar el virrey de las Indias?

—No sé que dirli: casa la filla.

—Molt bé; pero fassim el favor de comunicar-li que això no ha de ser obstacle perque envihi un paleta á tapar las esquerdes del meu sostre.

—Pues no sé que dirli. Y tingui la bondat de pender paciencia.

—Encare mes de la que hi pres? Fá quatre mesos que vinchi queixantme.

—Ja ho veig, pero... com la senyora casa la filla!

—No vaig poguerne treure res mes. La senyora casa la filla... y entre tant tú fastidiat, y si tan grossas son las goteras, passéjal per casa ab parayguas.

Transcorreguda una quinzena, temps mes que suficient per arreglar tots els casoris y adobar tots els sostres, me determino á repetir la sollicitud.

—¿Qué no 'm venen á tapar allò?

—¿Las goteras? Ja 'ns ne recordém, ja.

—Oh! Sí no fan mes que recordársen... Convindria que digués á la senyora que...

—Imposible!—va interrompre 'l ditxós criat—

LA GENT DEL PORVENIR

¡Sobressalient!

la senyora no està per aquestas petites. Casa la filla.

—Y qué!—vaig exclamar jo llavors, agotat l'últim resto de paciencia:—¿qué n'haig de fer d'això? Y sobre tot, ¿qué té que veure l'casament de la filla ab la recomposició de les goteras.

—Fassi'l favor de retirar-se. Li he dit que la senyora casa

Pero quan al comensar el nou trimestre vinguin à cobrarme l' llloguer, me sembla que riurém.
—¿Qué no casa la filla?—preguntaré al encarregat de la mestressa.
—No, senyor,—deurá contestarme ell—ja la té casada.
—Pues... tórnissen el recibo, que no estich per aquellas tonterías. Ara la caso jo.

A. MARCH

EL CARRETER Y EL LLARGANDAIX

(APÓLECH)

A prop d' una carretera arribant un llargandaix estava prenent el sol un dia molt fred de març. Calentó ja 's rabejava per lo flüssim sorram, ho y gratantse l' espinada ab un còdol que la trobat. Ran seu rodan els carruajes, fent vía cap à ciutat; y ajassats dintre 'ls vehiculs els carreters van cantant.

Al quinxa afició n' escolta sas canturias l' animal! Un amateur al Lico no disfruta com ell tant: quan menos no pot estar-hi ab major comoditat; pro també es ben trist que al mon lo goig no puga durar.

Un dels carreteros l' ovira desde dalt del carro y izás! li etziba un cop fort de tralla que casi 'l deixa baldat.

—Ja 'ns veurem demà las caras (diu ab rábia 'l llargandaix); eix carreter tan infame juro que la paguarà.—

Al dia següent el carro tornava à anar à ciutat; y al adonarsen nostre heroe li pujan ius sanchs al cap, y diu:—Ara arriba l' hora de venjar-me.—S' hi acostà; y al tenirlo frech à frech, fent un esforç colossal, intentà aixecar la roda per si poguerlo volcar; pro el pobret, fet un llàstima per ella quedà trinxat.

Aprenéu, corbs reaccionaris, eix qüento que m' han contat. Si lo carro del Progrés intentéu també volcar, porque les seves urriacás mes d' un cop havéu tastat, penseu, penséu en l' exemple que us dona aquest llargandaix.

L' AVI RIERA

BATALLADAS

N ensotanat de Vilanova y Geltrú, que respón al apellido de Fontanals, va permetre publicar en un periòdic un remitit tan injuriós à la memòria del homrat patrici don Víctor Balaguer, que la població en massa va escalar en justa indignació.

Y tal serà la indignació del poble vilanoví, que l' autor del remitit, ab un valor cívic admirable, ha fugit de la vila.

Aixó d' embrutar-se sobre un sepulcre y tocar pi-pa desseguida fá dugas coses: putiner y cobart.

Els republicans de la Barceloneta van commemorar l' onze de febrer, enviant una corona al sepulcre dels màrtirs de la nostra causa, Ferrández y Bellés enterrats à Girona.

Ab tota franquesa diré que trobo aquest acte mil vegadas mes delicat y oportú que l' de commemorar aquella fetxa menjant y bevent com es costum de molts republicans.

**

Y ara un episodi curiós.

El capellà del cementiri de Girona s' oposava à que la corona sigüés depositada sobre l' sepulcre dels dos màrtirs de la República, elegant qu' en ella hi figurava un triàngul.

¿Y ara?

Vingui aquí, Mossén no sé com dirli: si tant horror li inspira aqueixa figura geomètrica ¿vol fer el favor de dirme quina cara posa cada vegada que veu la imatge del Pare Etern, ab un triàngul pintat darrera del catell?

Ja sé que m' dirà que hi ha triànguls y triànguls... Y jo li hauré de respondre que hi ha també ximples y ximples per mes ensotanats que siguin.

El Circul de la Unió Mercantil y el Centre industrial de Madrid han audit al govern reclamant contra les corporacions religiosas qu' exerceixen una infinitat de indústries sense satisfacer les contribucions que s' exigeixen al resto dels espanyols.

Aquestes dugas corporacions no tenen res de polítiques.

Bon síntoma es que s' aixequin contra 'ls frares. Darrera d' elles s' hi aixecaran hasta las pedras!

Una noticia consolidadora.

El general Lasso, ajudant que sigué del governador de Cuenca quan el siti de aquella ciutat pels carlins, va anar à Palacio manifestant que no assistiria a cap acte oficial, mentrest estigués à Madrid el comte de Caserta.

Tenim per segur que com el general Lasso, pensa avuy la immensa majoria de jefes y oficials del exèrcit espanyol.

Y si algú se 'n vol convéncer, fassi una cosa: possis'ls á prova y veurà quin resultat li dona.

Els primers periódics de Madrid, inclus El Imperial s' han abstingut de donar compte de les festas de Palacio ab motiu del casament de la princesa. Y això ha produït una gran mortificació à determinades persones.

Vels'hi aquí una prova més del poder immens de la premsa periodica, poder que pot exercir-se de dos maneras ben distintas: parlant y callant.

Després de tot, el silenci de la premsa sobre determinats successos es un acte de defensa natural y de companyerisme.

De defensa natural, en quan sobre 'ls periódics pesan avuy mes que may las molestias y las impertinencias de la censura. Y de companyerisme per respondre al disgust que ha produït la denuncia de El Heraldo y la suspensió de El País.

—Volen que la premsa calli respecte à certas coses? Donchs callarà respecte à lo que à n' ella li convingui.

Y qui vulgui soroll, que 's compri un bombo.

Las cargas de la policia y de la guardia civil sobre 'ls pobles de Madrid, no son altra cosa, si bé 's mira, que il·lusions pràcticas de una assignatura, que avuy estudian la immensa majoria dels espanyols; l' odi al clericalisme.

Qui en l' exercici de un dret es víctima de un atropello brutal, no olvida my mes la causa, per la qual ha suferit aqueix atropello.

Per mantenir desperta la memoria hi ha una cosa millor que las quas de pansa: las quas de sabre.

No pueh resistir al desitj de traduir el següent pàrraf de una carta de n' Felipe de La Publicidad: «Veus'quí en que ha vingut à parar la satisfacció

La veu del poble

—Y donchs que no 'us han convidat à la boda?

—A nosaltres no mes ens convidan à pagá 'ls confits.

y universal alegria ab que, segons el govern, Espanya acullia la boda. La qual no pot celebrarse en condicions mes tristes. El sogre no pot sortir de Palacio, segur de que si 'l veuen, els xiulets se sentiran fins à la Lluna. Els novius se veuen obligats à no presentar-se en públic. La real familia y los invitats han de anar entre un cordó de Guardia civil y acompañats de una forta escolta pera passar com qui diu al veynat, això es al Teatre de l' Ópera y al Ajuntament. Las ceremonias del matrimonio han de celebrarse en la Capella Real davant de un centenar de amics, y no en un temple grandioso y en presencia de la multitut per no haverhi medi de atravesar en pau la capital. Jamay, jamay sigüé major la separació del poble y 'ls seus reys. Y tot per culpa del govern, que jviva Déu! està fent un gran obsequi à la dinastia.»

El quadro, per lo ben pintat, se fá digne de cada espanyol el penji ab un clauhet al caps del llit.

Sembla que l' emperador d' Austria à pesar de ser ja una inica vell pretén casar-se ab una còmica.

Pero aquest al menos, pera realisar aquest matrimoni de inclinació... senil, abdicarà la seva corona en seu nebot.

Si tothom ho fes així s' estalviarien molts disgustos.

L' anunciat nombrament del Cardenal Cassanyas per la diòcesis barcelonina, sembla que té molt dis Gustat al arquebisbe de Tarragona, per quant aquell, en virtut de la seva gerarquia, podrà dirigir-se à Roma sense intervenció del Arquebisbe.

Envejam als tarragonins l' espectacle que disfrutarán.

Un arquebisbe fent morros no es cosa que 's vegi cada dia.

VILAFRANCA DEL PANADES, 12 febrer

Els republicans se reuniren en el Centre federal per celebrar la commemoració de la República del 73, abgantse per l' uniò de tots, ja que lo que importa es llurarnos de un estat de cosas que se 'ns xucla 'l moll dels ossos. Tots els presents abundaren en aquesta idea, qu' es precepta que viaj cundint en tots els pobles xicx y grans, que si tots plegats arrimérem l' espatlla al carro, el volco es segur.

IGUALADA, 12 febrer

Vels'hi aquí un ramellet de notícias igualadines: Continua la vaga dels blanquers y dels paletes; la població està tranquilà y 'ls obrers mes fermes que may en la seva constitut, resolts à no sucumbir à las exigencies dels burgesos. Las demés agrupacions traballadoras els auxiliyan y 's creu que la cosa serà llarga. —Sense tenir en compte l' estat angonjós qu' estém atravessant, el Cassino Mercantil, quals socis easi tots som amos, ha fet uns balls lluïdissims. —Per la séva part els Escolapis no s' adoren, y al objecte de adornar la séva iglesia, han obert una suscripció y van mendicant per tot arreu, sense canviar. —Cada dia surten 8 guardia civils (6 infants y 2 montats) voltant la població per por, segons diulen, de que 'ls carlins puguen fer un' altra barrabassada.

TARRASSA, 13 febrer

Son molts els socis de l' Agrupació Catalana que's mostren disgustats per haver firmat el president Pi de la Serra, el tresorer Ramón Colomé, els germans Vancells junts ab altres subjectes un telefonema dirigit à n' en Pérez Galdós protestant del seu nou drama Electra, y declarantse partidaris dels frares y jesuitas. —Els elements liberals de l' Agrupació, que també n' hi ha, sembla qu' estan disposats à treure 'l mal efecte d' aquell acte, en

—Pero ho sé... —vaig dirli bò y tartamudejant. —Creech que tampoc el coneix. —Es un senyor militar que té la panxa molt grossa?

—Grossissima—respongué n' López ab un xic mes d' afabilitat.

—Donchs... donchs tampoch el coneix.

—Pero, allavoras já qui coneix aquest home?—digué n' López creuantse de brassos, maniobra que deixà en libertat al men.

—Veutré—vaig contestarli.—Conech à n' en Moret, y à n' en Sánchez. Toca y à n' en... pero no m' hi tracto. De manera que lo que se 'n diu article po-litic, la veritat, jo...

—A tot això s' havien escalfat las poesías d' en Santmartí y Aguirre y vaig tenir qu' aixecarme.

—Jo—vaig prosseguir—faré un article de lo que bonament surti, que igual pot ser la semblansa de l' Ugarte que la biografia d' una tiple. —Li fà per casa?

La meva bona voluntat va semblar que 'l desmarava; van convenir en que portaria lo que dongoés de si l' aixarrait caletre y vaig sortir de la llibreria perseguit per la mirada de l' Antoni López que sembla dirme:

—Pero joome, home! —Es veritat que no coneix à l' Azcárraga?

—Tindria gracia—m' deya jo mateix camí de la oficina—qu' ara se m' ocorregué un article molt cayo sobre aquest senyor Azcárraga, ó sobre n' Tejada Valdosera à tot estirar.

Aquesta idea presuntuosa m' omplia quan vaig arribar à la oficina 'l noble alcàsser de las ideas. La panxa apocaliptica de l' Azcárraga ho tapava tot, y jo no veia altra cosa que 'l meu article per tot allà hont posava 'ls ulls.

—Traballémen—vaig dirme, procurant espolsarme aquella obsessió—A veure... Doscents sachs de fécula de patatas pera... pera...

El ventre de l' Azcárraga m' tornà à cubrir els doscents sachs de fécula y sentí la veu del jefe, una veu aspre com el grinyol d' una porta, que preguntava:

—Pera qui es aquesta fécula?

—Pera...—vaig respondre, tot trabantse'm la llengua—pera l' Azcárraga... ¡no! pera n' Garcia Alix... ¡tampoch!... pera...

El jefe va tirar-me al damunt els ulls ab que 'l ha favorescut la Naturalessa, y digué ab suprema dignitat burocrática:

—Aquí no s' hi vé à escriure tontadas pels diaris. Això es una oficina y no un cafè.

Tristement vaig acotá l' cap, que 'l jefe aquesta vegada tenia ràho.

—Ara ves—vaig dirme quan vegí que 'l jefe entrava olímpicament en son despaig.—Si jo conegeus à l' Azcárraga allò que 's diu intimament no m' veuria en aquest apuro, perque coneixentlo intimament em vindria l' article à la punta de la ploma sens cap menys d' esfors y no com ara que no sé ni com es el president del Consell, ni pera qui son aquests sachs de fécula de patata, lo qual me rebaixa en el concepte de l' Antoni López y en el del meu respectable jefe.

Rambla amunt, al sortir de la oficina en persecucio de las vésuas sacrosantas, vaig renunciar definitivament al article polítich. Sí, era molt mes interessant pel públic escriure un mosaic de batxillerias d' entre bastidores.

Pensant en això anava quan vareig ensopear davant del Principal ab en Melampo, un tenor cómic qu' ha regresat d' una expedició à Llinars sense yu y sense sabatas. Pero l' pobre Melampo, que tot ho sab, no 'n donà cap noticia nova, perque no es nou que la Regüléz, una tiple *aguada*, hagi contrebatrimonio *morganàtic* ab un baix del coro, qu' es alt y bastant agraciad si no fos la veu; ni tampoch es nou que la Pinones estigui ja restablerta de sa grave malaltia, un tumor—segons diu la séva mamá—que l' ha tinguda sense poder traballar en el coro mes de nou mesos—nou mesos y dotze dies exactament, segons els comptes d' en Melampo.

Com que l' ruinós tenor cómic no tenia cap noticia per donarne, 'n donà un cop de sobre de peseta, per donarne algo, puig resulta que 'n Melampo tampoch coneix à l' Azcárraga y no podia proporcionarne cap dato respecte al particular, en vista de lo qual vaig regressar al seny de la família, absolutament alicaygut y desanimat.

Encare no entraua à casa, trucaren à la pòrta.

—El noy de la impremta del periòdic—va dirme la minyonia ab una elegant redundància.

Sortí. Se m' havia ocurregut una idea lluminosa.

—¿Qué portas?—vaig preguntarli.

—De part del senyor López, que 'n dongui aquell article.

—Es à di que vol l' article eh?—vaig dir severament—¿L' articlet eh? Veyám, joven, ¿vesté coneix à l' Azcárraga? ¿Vesté sab qui es l' Azcárraga?—

A vintiquatre horas justas—rellotje en mà—que l' Antoni López va dirme agafantme pel bras y ab enèrgica accentuació:

—Necessito un article per LA CAMPANA.

—¿Qué?—vaig preguntarli.

—Que necessito...—(ab l' accent molt més enèrgich)—un article per LA CAMPANA.

—A vintiquatre horas justas—rellotje en mà—que l' Antoni López va dirme agafantme pel bras y ab enèrgica accentuació:

—Necessito un article per LA CAMPANA.

—A vintiquatre horas justas—rellotje en mà—que l' Antoni López va dirme agafantme pel bras y ab enèrgica accentuació:

—Necessito un article per LA CAMPANA.

—A vintiquatre horas justas—rellotje en mà—que l' Antoni López va dirme agafantme pel bras y ab enèrgica accentuació:

—Necessito un

L' ETERN CARNESTOLTAS — MASCARADA UNIVERSAL

La universal y eterna mascarada
espera sempre ansiosa
qu' arribi 'l Carnaval per fer *patenta*
la seva poca-solta.

En tant, dessota sos vestits ridícols
y extravagants carotas,
hi amaga 'ls cors migrants, tots ells rancunia,
y els esperits hipòeritas.

Y, enganyada, s' alegra ab una festa
que no es mes que parodia
de 'l que preném en serio com á Vida,
del etern Carnestoltas.

L' ACTITUT DELS MOSSÉNS

—Quan vegis les barbas del frare cremar...
Resémi: «Miserere nobis!»

El marxell, gratantse l' cap, va rumiar un instant y ab gran aplom, va contestar:

—Azárraga... Azárraga... Si, senyor: un pelotari. Vaig respirar, l' havia confós ab en Gogorza.

En vista de lo qual, després de plegar una quartilla de paper vaig escriure á n' en López, ab justificat orgull lo que segueix:

«Estimat amic: Ahir, vosté va ser molt injust ab mí, escandalisantse porque no coneixia á l' Azárraga.

Sápiga que lo mateix els passa á n' en Melampo y al noi de la impremta.

Son afm.
FREDERICH URRECHÀ

PARE Y FILL

El fill y el pare parlavan assentats al menjador y encoses gesticulavan del quinqué á la resplandor.

El fill.—El Dret á la vida per tots els sers es sagrat, quí es prou, pera posar mida justa á mas necessitats?

¿Quí es prou, pera posar treva jamay á mon pensament? Jo soch meu; la Idees es meva!—El pare.—Ets un cap calent!

Tents vint anys, etat ditzosa! ¡Oh! també era com tú, jo llavoras de la Gloriosa... ¡Malehida revolucion!

Per matar la tiranía varem lluytar com á braus, y... ja ho veus avuy en d'a... Eram esclaus, som esclaus.—

El fill.—Aixó vos ho nego; per quatre duros guanyants suant, vos ternéu tan cego?—El pare.—Ré, els anys passats!

El fill.—¡Quina vida odiosa tindriam tots els presents si la vostra Gloriosa no hagués tingut precedents?

Molt camí havem fet, pro encare tenim que fer molt camí. Del temps de Roma fins are qui voldràu escull!

El Progrés sempre fa vía y no torna enrera pas: la revolució del dífa la fá el cervell y no el bras...—

Y fil y pare restaren uns moments en suspensió... empro després, exclamaren —¡Visca la Revolució!

A. LLIMONER

EL CASAMENT DE LA TRISTESA

— RONDALLA DEL TEMPS VELL —

El nuvi Rey va d' uniforme, la Reyna nivua ab vestit blanch; ell carregat de creus y joyas, ella de llassos y brillants. Pro si tot llí en sas vestiduras ricas tenen en cambi foscos els semblants, porque l' jorn de sus bodas els dos enamorats del poble's divorcen per sempre may.

* * * En lloch de crits de entussiasme senten bramuls aixordadors; en lloch de flors, coloms y cintas veuen l' espay plé de mandrongs. No saben de quín modo amansí al poble, porque no vol pará en son esvalot ni quan sonrients li ensenyán confits de sucre dols, ni quan irat li tiran confits de plom.

* * * En lo festí ab que solemnisan eix casament els cortesans trista hi pren part la Reyna nivua; el nuvi Rey, malhumorat. Es respira una atmòsfera glassada; sembla alló mes que boda, funeral. De cop llença la Reyna un crit qu' á tots fa alzar: —¡El vi d' aquesta copa te gust de sanch!

* * * Y ve la nit. La nupcial cambra tota guarnida ab llums y flors sembla un niuhet de cadarneras

plé de perfums, banyat de sol. Fuig d' aquell niu la dolsa pöesa que entrant els esposos muts y grochs que 's miran y s' abrassan y al veures sols tan sols passant la nit de nuvis tota en un plor.

DELFÍ ROSELLÀ

UNA GANGA

Uí sostindrà avuy ja que la ciencia y la fe sigan enemigas irreconciliables?

Temps enrera citavam el cas de un rector francés que no trobant escola que volgues ajudarla la missa, á causa dels mal-tractes que 's hi solia donar, apelà al recurs de fersela ajudar per un aparato fonogràfic.

L' ocurrencia de aqueix rector sigué molt celebrada, havent meresent l' aprobació dels seus superiors.

Y en efecte quins horisóns mes espayosos no ha obert á las ceremonias del culte, l' aplicació dels últims invents de las ciencias físicas, y en especial del fonógrafo!

Ab un bon fonógrafo á cada iglesia y una nutrida colecció de cilindros degudament impresionats, poden cantarse missas á gran orquesta, sense necessitat de músichs, ni cantants, poden ferse sentir sermons de maravollosa eloquència, sense necessitat de predicador.

Y tot aixó á preus econòmichs, al alcans de las fortunas mes modestas!

Ara mateix á Viena acaba de inaugurar-se un aparato per l' istil de las básculas automàtiques, destinat á proveir als fidels de benediccions papals en tota regla, per una bicoca.

Basta colocarse davant del *mutoscopi*, que aixís s' anomena l' aparato, tirar per un foradet dos monedes de deu céntims, y moure un ressort, pera fer apareixer un ninot que representa la figura del Papa Lleó XIII, el qual mou els brassos donant la seva benedicció, ab totas las de la llei, segóns se dedueix de un cartell fixat sobre l' aparato y que diu aixís:

«El cardenal Sebastiá Martinelli, delegat apostòlic, referintse á la benedicció papal que aquí s' exhibeix, diu:

«Es la voluntat expressa de Sa Santedat, que tots els que contemplin la benedicció de aquest quadro y la rebin de tot cor, participin de la felicitat, alegría y benestar que obtindrián si la benedicció 'ls hagüés sigut donada personalment.»

No pot posarse en dubte que quan un delegat apostòlic diu aixó, deurá dirho deguda y competent autorisat.

Ja veuen, donchs, quins serveys els invents mecànichs han vingut á prestar á la causa de la religió. No passarà molt temps, sense que tots els països catòlics se vejan invalids de aparatos per l' istil del que á Viena està avuy funcionant ab un èxit tan satisfactori. El Papa podrà benehir continuament als seus súbdits de tot lo mon, sense la molestia de tenir que moure 'ls brassos. S' obtindrà aixís una benedicció simultanea y universal produuint á tots els *beneysts* el benestar, l' alegría y la felicitat inherents á aquesta classe de beneficis espirituals.

Jo no desconfio de vetre dintre de poch entre las barracás de putxinets de la gran-via del Marqués del Duero, en las afors del Carrer nou de la Rambla un ó mes *mutoscopis* degudament instalats, mètres á la porta, vestit ab habits talars, cridarà un subjecte ab veu de xantre de Catedral:

—Caballers, vagin entrant!... A vint céntims no mes, la benedicció papal... A vint céntims!

P. DEL O.

L' HOME FELÍS

IRINS'HO pel cantó que vulguin. Lo més hermos de tot lo que avuy succeeix no es l' atolondramiento de las autoritats, ni l' audacia dels clericals, ni l' gruix del núvol que se 'ns vé á sobre. Lo verdaderamente hermos, lo admirable, lo sorprenden es la frescura de 'n Sagasta.

Volen sapiguer quín es el seu estat d' ànim, en mitj d' aconteixements que avuy se desenrotllan? Vinguin ab mi y sentirán la conferència que ara vaig á celebrar ab l' home del tupé.

Don Praxedes me reb ala mes graciosa de las sevas mucas y 's posa com de costum, á rascarse la barba. Comenséu!

—Ja ha vist el drama de 'n Galdós, senyor Sagasta?

—No, pero n' he llegit alguns trossos. ¡Quin' obra mes hermosa!

—Li agrada la tendència?

—Molt. Es lo que jo hi sostingut sempre. La reacció clerical es una de las tacades que mes ens descreditan.

—Pero si quan vosté ha sigut al poder els clericals l' han ballada mes grassa que may!...

—Aquest va ser el nostre error. Ademés s' han de respectar els drets adquirits y tenir en compte qu' Espanya es una nació eminentment catòlica!

—¿Qué me 'n diu del casament?

—El de la daixonsas? Que no l' aprobo.

—¡Ah!...

—Pero l' accepto.

—Bé! Si l' accepta ¿per qué no ha d' aprobarlo? Y si no l' aproba ¿per qué l' ha d' acceptar?

—¡Ay! Una cosa es la realitat y un' altra cosa l' sentiment.

—Si; y un' altra cosa l' espectativa de tornar aviat al candelero. ¡Diu que s' acosta aixó?

—No s' n' es una paraula.

—Pero si l' cridan...

—Sempre estich á punt.

—Ja deu haver vist com s' ha portat la policia aquests días.

—¡Y tall! Aixó no mes passa al África.

—Al África... y á Espanya. Naturalment, vosté no deu aprobarlos aquests excessos.

—¡Y que haig d' aprobar! Al contrari, considero que la irritació del poble es lògica y justificada y trobo...

—Un cridot ens interromp.

—Una visita urgent.

Don Práxedes, ab molta política, m' posa á la porta per donar audiència al noi arribat.

Quedémnos darrera de la mampara, y sentiré tota la conversa. Ja veurán si es instructival...

**

El visitant es un emissari d' en Silvela.

—Senyor Sagasta, don Francisco està alarmat.

—¿Ya? Diguili que 's calmi, que tot aixó no serà res.

—Miri que 'l drama de 'n Galdós...

—Una neula! Don Benito es un infelís que passa 1 temps somiant truytas. No 'n fassi cabal.

—Vosté, ni cal dirlo, no hi deu estar conforme ab la seva tendència.

—¡Es clar que no! Ja pot dir als jesuitas qu' estiguin tranquil, que per la meva part no han de temer res.

—¿Y del casament, qué 'n pensa?

—Que 'm sembla acertadissim y l' aprobo ab tota l' anima!

—No obstant, diuhen per aquí que vosté ha insinuat lo contrari.

—Oh! Una cosa es el sentiment y un' altra la realitat.

—En quant á la fetxa per tornar vosté al poder...

—Lo convingut: en Silvela pot anar fent de las sevas, que jo no haig de posarli cap obstaculo.

—¿Y si'l seu partit crida?

—¡El meu partit! Ríguissen. El meu partit soch jo.

—L' última pregunta: ¿li sembla bé l' actitud de las autoritats y de la policia en l' actual saragata?

—¡Molt bé! Aquí no s' pot governar sino així: gatrotada seca, y 'l que protesti, al quartellillo.

**

Ja l' han vist, ja l' han sentit. Aquest es en Sagasta.

Que si á tothom; que 'ls blanachs tenen rahó, que 'ls negres també 'n tenen, que ahir me vaig equivocar, que avuy estich en lo cert y que aixó es un galimatías en el qual s' ha d' escoltar á tot vitxo y no fer cas de ningú.

Ha mort la reyna d' Inglaterra, han mort en Balaguer, en Verdi, en Campoamor... han mort tothom, menys (don Práxedes), que té mes anys que tots ells. Y es natural.

Las cosas, per conservarse forsa, han de posar-se en fresch.

Per xó en Sagasta 's conserva tant.

Perque víu en perpetua frescura.

FANTÁSTICH.

ENTRE ELLS

Un frare de Filipinas, al 'ná posa 'ls peus á Espanya, topa ab un consoci seu que vé de la part de Fransa. Els dos sants varóns, al veure's, s' apaman ab la mirada y aturantse de repent, aquesta conversa entaulan:

—Salve y *Dominus vobiscum*.

—Lo mateix us dich, confrare. *Oremus, lausibí Cristi, sicut erat y...*

—Mil gràcies.

—¿Qui sou vos, que no us coneix?

—Soch un religiós de Fransa, d' aquesta nació perversa dirigida per gent layea, hont els sants van á recó, hont ja 's fa cas del Papa, ni 's té respecte á res més que á les lleys conjuminades per una indreta assamblea, filla natural del diable.

Y vos 'nviu sou, bon company?

—Soch un modestíssim frare de las illes Filipinas, terra, com la vostra Fransa, presa avuy dels francmasons y altra gent descamisada, que no acostuma á resar, ni es amiga de sotanas, ni dejuna sino 'ls días que 's troba sense pà á casa.

—¡Y! Es clar, veient allò, vos hauréu dit: Apunyarse; ja qu' estéu tan perversos, que us evangelisi un altre.

—No, no es que me 'n hagi anat; me n' han fet fugir.

—¡Caramba!

Aixó ja es mes cremador. Digueu donchs que á vos us passa si fa ó no fa, com á mí.

—¿També us han tret?

—A patadas, sense respecte als meus anys, sense fer cas de las barbas que, per no gastà en barber y anar calentó, m' deixava.

—Y ara donchs quins plans teniu?

—¿Y vos?

—Jo me 'n vaig á Espanya.

—Jo també.

—¿Tan estriplat y ple de penjarella? Deu repre-

sentar un drapayre.

—No senyor: un mestre d'estudi.

—Hi trobo poca noyedat.

—Aném mirant, no s'espanti. Aixó, per exemple: un llargandaix. Vestit d'última moda.

—¿D'última moda? ¿Ahont ho es?

—A Espanya. No sab que aquí 'ls únichs que avuy van bé son els animals que s'arrastran?

—Preferiria una cosa de mes intenció.

—¿Vol un trafo de toro de Miura.

—Massa pesat.

—¿Y d'Adán?

—Massa lleuger.

—Podém fer una cosa: disfressis d'espanyol, y serà un terme mitj.

—¿Quin trafo es el d'espanyol?

—En camisa.

L'Ernest comensava ja a impacientarse. Res de lo que li senyor Prats li oferia li semblava respondre al seu pensament. No; lo qu'ell volia no era allò. La condició del cartell de la societat era ben clara: «Al que se presente disfrazado con más originalidad». ¿Ahont era l'originalitat en tot lo que l'il·lador de traços li estava proposant?

—Senyor, Prats—va dirli al últim—ó vosté no m'ha entés ó avuy la seva inspiració dorm. Lo que jo necessito es un trafo que frapi, que impresioni de cop, que fassí exclarar a tots els que 'm vejin: ¡Qui demontri d'acudit!... ¡Vaya una ocurrencia!

—¿Vosté hi está empenyat?

—Empenyadíssim.

—Donchs ja ho tinch. Agafí aquest vestit, y no ns hi pensém mes.

—De qu' es aquest trafo?

—De jesuita. ¿Vol mes originalitat, avuy per avuy, que vestirise aixís?

Encantat de la pensada del seu conseller, l'Ernest va recullir les prendas que aquest li allargava, y a l'endemà al Foment de la plazuela de Marcús el veieren entrar disfressat de jesuita, ab tanta propretat, que'l mateix general de la companyia l'hauria pres per un dels seus.

L'exit va ser gros.

El jurat va concedirli l'premi.

Y l'pobre Ernest, tot untat d'árnia va haver de ser portat al seu piset en una camilla de la Casa de Socorro.

A. M.

Zaragoza va haverhi una gran manifestació de protesta.

Y la policía va descarrregar els fusells... aixó sf tirant en l'aire, á lo menos així ho ha dit, al sol y únich objecte d'espantar als manifestants.

Pero es el cas que alguns de aquests van ser ferits de tanta gravetat, que un d'ells algunes horas després va morir.

¿Cóm s'explica que tirant en l'aire ferissen á la gent que camina per terra?

«Será que 'ls manifestants de Zaragoza volavan?

Si volavan ó no volavan es cosa que no's pot dir. Lo que si's pot assegurar es que després dels tiros están mes volats que may.

En Baró, desde l'Brus:

«Además, el autor de los Episodios Nacionales debe haberse sentido herido como liberal de buena fé, y se habrá preguntado en nombre de qué principio se gritó: «¡Mueran los Luises!» la noche del estreno de su obra. ¿Qué son los Luises? Los que toman por ejemplo á San Luis Gonzaga y se reunen para fines de piedad, ganosos de perfección.»

Vaja, D. Teodoro, sigui sincer una vegada á la vida. ¿Qué no ho sab tothom perque l'Luisos s'acosten als jesuitas? Per veure si aquests els troben una pubilla, encare que siga pagantlos el convingut tant per cent de corretatje.

Un aforisme antich:

«La letra ab la sanch entra.»

Un eco modern:

«Y la Revolució també.»

De las festas preparadas á Madrid en celebració de la boda de la princesa va ser suprimida la retreta militar.

En canvi va haverhi carreras, cops de sabre, gatrotadas y aixó que aquest número no figurava en el programa.

Bé pot dirse que á Madrid hi ha hagut sarsuela llarga.

Pero suprimida la retreta militar, ha sigut sarsuela sense música.

Ja sabén perque 'ls establements oficials d'enseñansa, Universitals y Instituts, van ser tancats en vigiliás del casament.

No en senyal de festa... si no á causa de un cert efecte moral, conegut en el llenguatge vulgar ab el nom de *cangrejo*.

Ben clar ho ha dit un ministre: ab la clausura dels establements d'ensenyança s'ha evitat l'aglomeració dels estudiants.

Está vist que avuy els estudiants son temuts no per les il·lusions que reben sino per las que donan.

El *Nacional*, periódich monárquich, troba que en un dia va rebre mes mercedes el nuvi de la princesa de Asturias, que'l mateix Cristófol Colón, després de havernos regalat un mon.

El *Liberat* pregunta:

—¿Qu' es lo que s'realisa aquí? Una boda ó un divorci?

—No es veritat que 'ls confits de boda qu' elabora la premsa madrilenya, son sabrosos?

Aquest any, l'arcald de Barcelona, Sr. Coll y Puig, ha prohibit de una manera terminant que circulin pel carrer homes vestits de donas.

Celebrém moltíssim que'l autoritat municipal barcelonina ab tots y 'ls seus compromisos conserva-

dors, disposit que qui sigui home dongui probas de virilitat.

—Bon any per anarlo á enterrar.

—Al Carnestoltes?

—No, home: al clericalisme!

No desconfio de que dintre de poch, sentiré turbat el silenci de la nit, pels següents crits:

—Centinella *Electral*

—*Electra* està!

El campaner de Londres que vá tocar á morts per l'enterro de la reyna Victoria, es el mateix campaner que vá tocarhi l'any 37, per l'enterro del antecessor de aquella, Guillèm IV.

Avuy conta 90 anys d'edat, y encare té forsa per llansar las campanas al vol.

La Campana de Gracia li envia un saludo, desitjantli que de reys puga enterrarse tots els que vajin presentantse.

Ni la ex-reyna Isabel II, ni 'l seu espós D. Francisco han deixat París per assitir al casament de la seva neta.

—¿Qué tindrà la República francesa que fins els reys una volta l'han tastada no se'n mouhen?

A Hinojosa del Duque (Córdoba) uns frares carmelitas van matar un porc qu'ells mateixos criaven, abstinentse de passarlo per l'escorxador, perque 'ls frarots ja se sab que fan sempre lo que 'ls dona la real gana... y saben que ha succehit?

Senzillament que 'l porc dels frares estava malalt de tricúnia, y ells que van atiparre de porc, ja la tenen també, sense que 'ls valguin per tréurela de dintre del cos, ni 'ls exorcismes, ni l'aygna de Lourdes.

Ja cal, donchs, que ara 'ls vehins de aquell poble vagin ab molt cuidado á menjar frare!

Jo estudiava, jo estudiava,
y 'l govern me va cridar:
—Desa 'ls llibres, desa 'ls llibres
ó sinó potser rebrás.

A la vinya dels frares
hi ha caygit pedra aquests días;
pero no tingué cap por,
no la perdrán la cullita.

Ahí un infelis cantava:
—Doscents trajos, sis banquets,
iy jo moriatme de gana!
iy jo pelantme de fret!

Dimars diuhen que va haverhi
terremoto per 'llà á Ronda.

J'ho veig; ab lo que ara passa,
j'hasta la terra tremola!

Auy condes á la boda,

avuy convits y regalos...

Diguém lo que deya aquell:

i Volveré dentro de un año...

M' han dit que 'l papa fá versos
ab tots els seus punts y comas.
Si 'ns els envia... veurém
d' inserirli alguna cosa.

En tant que jo fumo puntas
y fumas tú escanya-pits,
els bons senyors que 'ns governan
se fuman de tu y de mi.

No passis més pel fielat,
que m' han fet búrot, pubilla,
y com sé la sal que amagas,
si passessis... ¡quín registre!

L. W.

En els temps caballereschs:
S'entaula una qüestió acalorada y un dels contendents se treu un guant y 'l tira en tó de reto sobre 'l seu antagonista, dihentilit:

—Aquí té 'l meu guant, caballer. Y ara á veure qué m' contesta.

Resposta del retat:

—Home: tirim 'l altre, y aixís á lo menos tindré 'l parell complert.

En un ball de raspas.

Una criada tota esroguegida es conduïda al café en brassos de un fadrí manyá molt *baril*.

—Corra, noy—li diu al mosso—porta una copa d'ayguardent per aquesta noya que no's troba gayre bé.

—No—respon la xicota—pórtala'n una botella, qu'estich molt més mala de lo qu'ell se figura.

Si n'és de gamarús en Pau Titella que días entra trobant pel carrer á dos casats de fresch, als quals no havia vist feya molt temps, quan encare eran solters.

—Suposo—diu encarantse ab el marit—que ja tindrás algún fill.

—No, home, encare no.

Y dirigintse á la senyora:

—Y vosté tampoch!

Un pages vá a confessarse, acusantse de haver robat cent garbas d'ordi á un vehí seu.

—¿En quantes vegades ha realitat el robo?—li pregunta 'l confés.

—En quatre: á rahó de vint garbas cada cop.

—Llavors no son mes que vuitanta garbas.

—No, senyor, son cent, perque aquesta nit penso robarli las altres vint.

En un teatre de fora anava a representar 'l drama *Margarita de Borgoña* per una companyia de aficionats, en la qual els homes representaven el paper de donas.

Ja feya estona que la funció havia de haver comensat y 'l públic picava de peus de impaciencia.

L'empresari surt a calmarlo:

—Respectable públic—digne:—Se li suplica que tingui un xic de paciencia. La representació començarà tan bon punt estiga preparada la reyna Margarida, que ara la estan afeytant!

Un pretendent a un empleo acut cada dia a veure a un tinent d'arcade.

—Es á casa, D. Jaume?

—Sí, senyor—respon el municipal que fá de porter pero no està visible.

—Home: cada dia 'm diu lo mateix.

—Que quiere Vd. que li digni, si no está visible.

—Bueno, bueno—remuga 'l pretendent—desde demà portaré un microscopi, a veure aixís si 'l veig

—Esculti senyor Lluïsa.

—No 'm digui res, vaig depressa.

—Home, esculti que interessa.

lo que li tinch d' explicá.

—Espliquis, donchs.

—Ja veurá,
lo que li volfa dí,
que 'm deixés...

—Qué idímers?

—Sí, que 'm deixés...

mitj duro, si pot sé en pessa.

—¿Y es això lo que interessa?

—Vaya! m'interessa á mí.

Diu que s'ha fet pianista

el fill gran de 'n Turruburi

y es que toca pels carrés

un piano de manubri.

J. PONT Y ESPASA

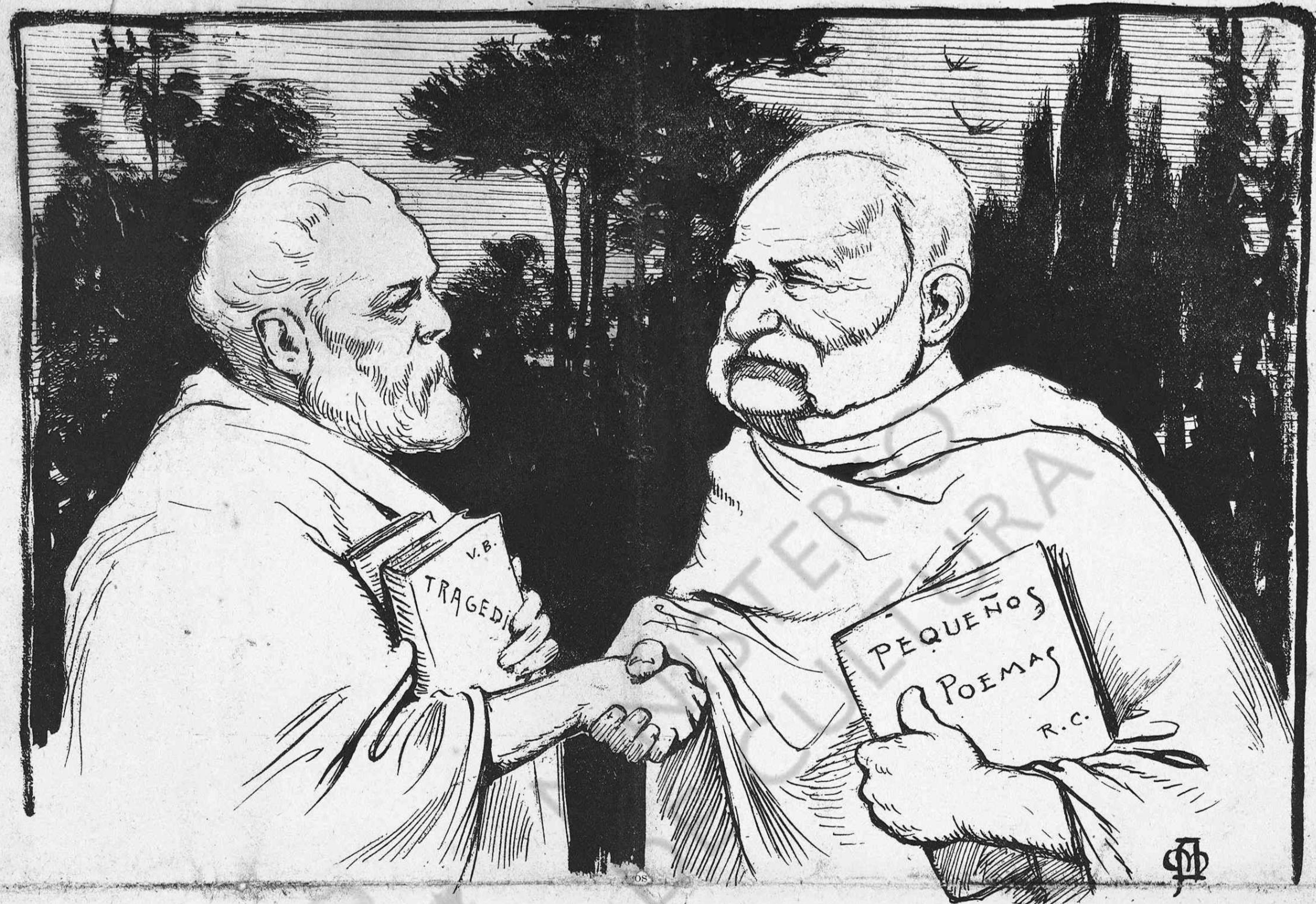
—Escolta: des vritat Leonor
lo que aquest matí m' han dit,
que á n' el fill de 'n Tamarit
te l'estims de tot cor?

—Donchs, mirí, això ho pot ben creure

tot al revés, senyor Blassi;

acom es que per

EN EL CEL DELS POETAS (Dibuix de APELES MESTRES)

—Don Víctor, s' el saluda.
—Hola, Campoamor, ¿vosté per aquí?
—Sí, home; si allá baix ja no pot quedars'hi ningú que tinga cara y ulls.

treu del sorteig de Nadal
una sort petita ó grossa.
Com que hi pren part al bitllet
casi tota la parroquia,
resultan favorescuts
molts dels qui á sa casa compran.
Per tal motiu l'altra nit
deya ab goig una minyona:
—Sempre que hi jugat ab ell
m' ha tocat alguna cosa.

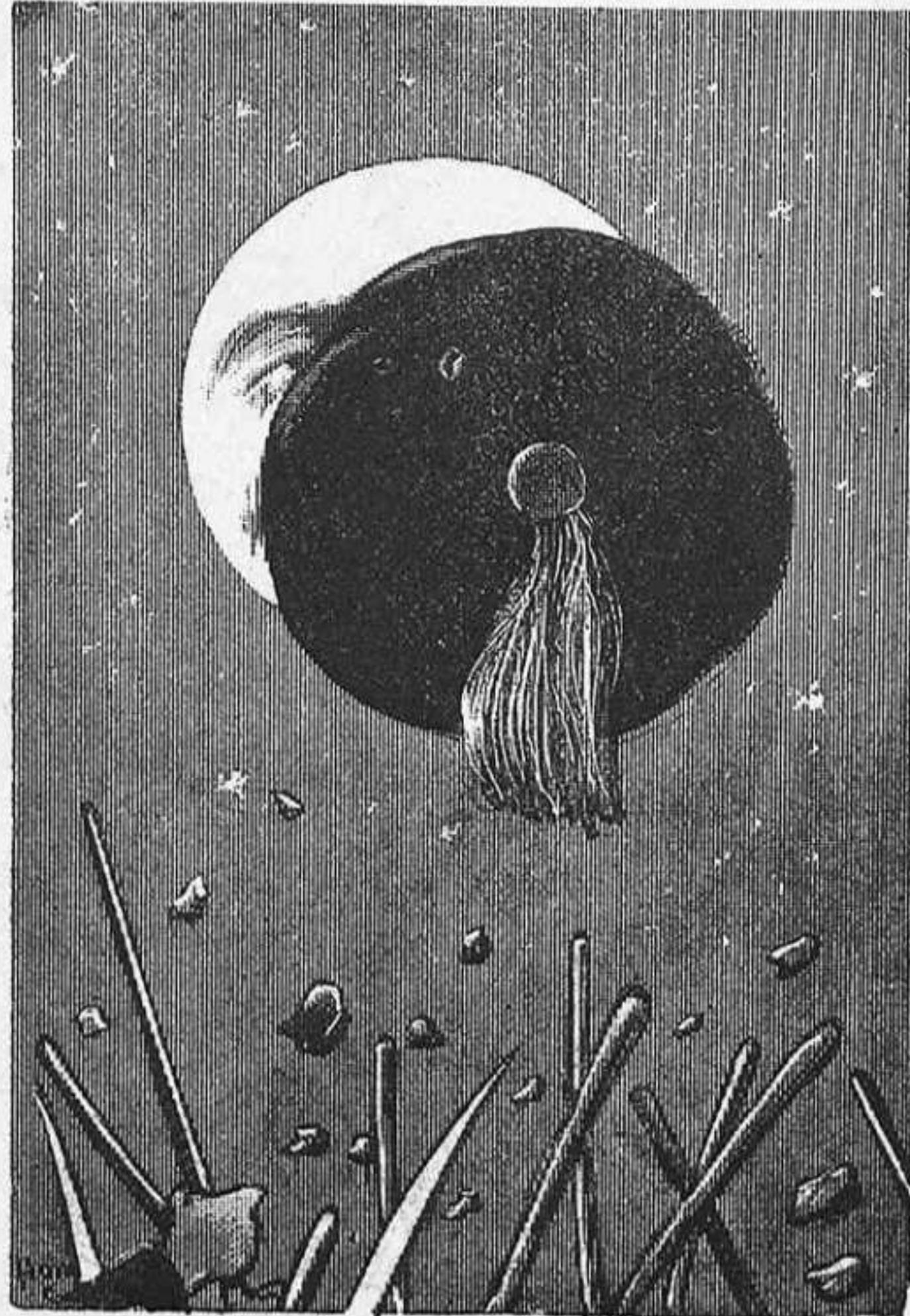
L' ENMASCARAT

SOLUCIONES

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Can-sa-la-da.
- 2.ª ANAGRAMA.—Llenya—Anyell.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Qui compra maduixas — Vilanova.

ASTRONOMÍA POLÍTICA

Eclipse de Lluna... de mel.

XARADA

A UNA NENA

Mira, Tercera-segona:
et convido al ball de màscaras
que celebrarà diumenge
la societat «La Lleganya».
Per si decàs volir venirhi
et tinch preparat un trajecte
de prima-quarta-tercera
que la atenció ha de cridarne.
La Dugas-quarta y la Tot,
també aquest trajecte portaren
l'any passat, y pots ben creure
que van ser molt celebradas.
Ab això, si vols venir,
te diré en pocs paraules
lo vestit que duré jo.
Niré ab unes calsas amplias
com las que duuen els moros,
un tarot de prima-quarta
que es una dos-hu tot ell,
unes mitjans viroladetes,
(d' aquelles de fer patir)
unes guants de pell de patata,
una camisa de goma,
unas boles d' indiaana,
un corbatinet d' esparrat,
un gech de paper d' estrassa,
una hermilla de cartó
y una gran faixa de lluna
en la que hi portaré dintre
una teya... tota oscada.

BUNYOLER PREMIANÉS
TRENCA-CLOSCAS

MANELA E. TARRÉ

Formar ab aquestes lletras degudament combinades
el títol de un aplaudit drama català.

JUANITO

ANAGRAMA
Ab un bon plat de total

4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Guisona.
5.ª GEROGLÍFICH.—Per miserius los mestres d' Espanya.

Han endevinat totes ó part de les solucions del número
passat els caballers: Miquel Llonch de la Barceloneta,
Jaume Altadill, Un embolicatrons, Baltasar de Figueras,
Electra, P. Piñol, Un taper de Palafrugell, Ameri-
cano Pobre, Butifarra y A. Ribas LL.

un pagès vermell y gros
tanta carpanta tenia
que s' hi va menjari dos tot.

J. BOSCH Y ROMAGUERA
CONVERSA

—Ciut!...
—Senyor!...
—Arriba á casa del Comendador y li entregas aquesta
carteta. En cas de que no li trobi belluga' per donarla
á ell mateix, perque, segons me comunican els de l'
ordre, tenim de assistir á un enterrament aquest mat?

—Si no fos molestarlo...

—¿Qué? ¿Qu' s' ha mort? Ves corrents, y pel camí ru-
miho, que ja t' ho he dit.

TAP DE SUDRO VILAFRANQUÍ

GEROGLÍFICH

X X
I
R O R O
I I I
R E D A

BIANCHI

Caballers: Albertet, B. de F., Un taper de Palafrugell, Miquel Millaret, En Deixonsas, Francisquet Serra, Un català p. de Pineda. Lo civil civilsat, Un fill de Bombay, Triquitraque, A. Ribas LL., Pep Serra Vilas, Tatjé, Máximo Electra Galdós y Noy de Can Deus: Llástima de temps y d' energies, ara que fan tanta falta per la nostra causa.

Caballers: Un embolicatrons, Ferro Vell, Rosiñol Llauné, Juanito, E. Zola y B., Toni Ross y Josep Gorina Roca: No dirém que sigui nostra pero, desenganyinse, una cosa ó altra n' surtirà de tot això.

Caballer: Un N. morat pobre: Possehirte y reconquisita no consonan y alló altre que 'ns envia no serà una quartilla; en tot cas una quarteta... que tampoch ho es, y la xarada bunyol.—Magí Garlopa (Igualada): El dibuix no es serio; y la idea de la poesia va ser exposada molt més bé per un altre igualadí.—Fidel Delfí: No 'ns atrevim á publicar los viuets y nous. En primer lloc perque son molt buys... y nous ho preguen á mal,—Noy de San Sadurní: Vosté ha fet un vers per desenganyar á la novia. Permetins que l' desenganyem primé á vosté y prométins que no hi tornarà més.—L' Abella: Adea mes ilusions, mon nort... ma guifa Adea tu la que feres m' esperança. Estigué bò.—Llorens Bonnin: Per entendre 'l seu vers senyor Bonnin s' haurfan de passar las de Cafí.—J. Manubens: Y el seu senyor manubens tampoch l' entendriam gens.—C. Ossorio Gallardo: Alló que duya 'l Ciero, parlant de Madrid, dels golpes de sable y golpes de piedras, no creyem qu' hagi sortit de vosté. Y si així fos mereixeria que li dongsessen un golpe de puño.—

A. Quiles Calvo: Està bastant ben engiponada pero l' fondo es discutible.—Gorch de Ruy: Potsé anirà si no es avuy serà demà.—V. Tarrida: Rebuts els originals mirarem d' aprofitáls.—F. Carreras P.: Las sevas carnavalenses s' haurian de guardar per l' any vinent y, son tan poch consistentes, que ja serien passades.—Enrich Bosch y Viola: El sonet 'ns ha sugerit una suposició, la suposició de que ur. dia ó altre 'n farà de millors. Lo demés ho guardarem.—Joseph M. de Sucre: Gloria in excelsis Deo á n' el poeta que s' inspira ab el cant de l' aureneta.—Antoni Cantallops: El sonet es lo millor de lo que 'ns envia y no li publicarem ni 'l sonet... veï!—Carlos Tussaus: Cá, home, cá; ara ja no s' usan aquestes epigráficas.—Angel Montanya: Rebuda y gracies.—Un amigó: Perdone V., pero en castellano no hi ponemos nada.—Laureano Villarrubia: Aquella aguts de la penúltima estrofa ho descomponen tot. Y guardila que d' aquí que no hi haurà panallóns...—Manel Doménech (Gerona): Ahin entre mos brassos la tenfa. Avuy la mort li ha dat un cop fatal. Li devia llegí una poesía.—Rich de Fer (Masnou): L' idili no va; lo altre va, pero malament.—Joseph Abella: No està prou comme çá.—A. C. R.: Té rahó, 'ls 108 versos! La setmana entrant si tenim temps.

Ramón de Campoamor

OBRAS COMPLETAS
á 2 reales tomo

TOMOS

- 1.—Doloras.—1.ª serie.
- 2.—Doloras.—2.ª serie.
- 3.—Humoradas y cantares.
- 4.—Los Pequeños Poemas.—1.ª serie.
- 5.—fd. —2.ª serie.
- 6.—fd. —3.ª serie.
- 7.—Colón (poema).
- 8.—El Drama Universal (poema), tomo I.
- 9.—fd. —fd. tomo II.
- 10.—El Licenciado Torralba.
- 11.—Poesías y Fábulas.—1.ª serie.
- 12.—fd. —2.ª serie.

Contienen 886 composiciones con mas de
114,500 versos!!!

Obra nova — Sortirà aviat

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS, PER C. GUMÀ

Ilustrada ab dibuixos de M. MOLINÉ
Queda oberta la llista de pedidos pels nostres corresponsals.

Impremta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.